

حیرت

نقد و ارزیابی دیدگاه‌ها
دکتر عبدالکریم سروش

عبدالحمید خسرویناه
حسن پناهی ازاد

www.ketab.ir



سروش، دین و نوآندیشی
نقد و ارزیابی دیدگاه‌های دکتر عبدالکریم سروش

عبدالحسین خسروپناه
حسن بناهی آزاد

ناشر: انتشارات کانون اندیشه جوان

طراح جلد: سیدایمان نوری نجفی

چاپ دوم: ۱۳۹۹

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۱۸۰۰۰ تومان

تقاطع بزرگراه شهید مدرس و خیابان شهید بهشتی، پلاک ۵۶

تلفن ۸۸۵۰۵۴۰۲ - ۸۸۵۰۳۳۴۱

فروشنگاه کتاب اندیشه: تهران: خیابان انقلاب، رویروی

درب اصلی دانشگاه تهران، پلاک ۱۲۴۸، تلفن: ۶۶۱۷۵۶۷۰

کلیه حقوق محفوظ است

سرشناسه: خسروپناه، عبدالحسین، ۱۳۴۵ -

عنوان و نام پدیدآور: سروش، دین و نوآندیشی: نقد و ارزیابی دیدگاه‌های دکتر عبدالکریم سروش /

عبدالحسین خسروپناه، حسن بناهی آزاد.

مشخصات نشر: تهران: کانون اندیشه جوان، ۱۳۹۲.

مشخصات ظاهری: ۱۲۲ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۵۹-۱۴۷-۱

وضعیت فهرست‌نویسی: فبا.

یادداشت: کتابخانه، ص ۱۰۷. یادداشت: نمایه.

عنوان دیگر: نقد و ارزیابی دیدگاه‌های دکتر عبدالکریم سروش.

موضوع: سروش، عبدالکریم، ۱۳۲۴ - نظریه درباره دین.

موضوع: سروش، عبدالکریم، ۱۳۲۴ - نقد و تفسیر.

شناسه افزوده: بناهی آزاد، حسن، ۱۳۴۵.

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۲، ص ۴/۷، BP۱۲۲

رده‌بندی دیویی: ۲۹۷/۴۸

شماره کتابشناسی ملی: ۳۶۴۳۶۷۲

پیشگفتار	۷
مقدمه	۹

۱. قبض و بسط تنوریک شریعت ۱۳

۱۵ مقدمه. ۱۱۵. تحول معرفت دینی. ۲۱۹. نظریه قبض و بسط تنوریک شریعت. ۲۰. ارکان نظریه قبض و بسط. ۳۲۱. آسیب‌شناسی ارکان نظریه. ۲۱-۱-۳. تمایز دین از معرفت دینی. ۲۱ آسیب‌شناسی. ۳-۲-۲۱. ثابت بودن دین و متغیر بودن معرفت دینی. ۲۲ آسیب‌شناسی. ۳-۳-۲۴. معرفت دینی، نوعی معرفت بشری. ۲۵ آسیب‌شناسی. ۳-۴-۲۶. ارتباط معارف بشری با یکدیگر. ۲۶-۱-۳. ارتباط روش شناختی. ۲۷ آسیب‌شناسی. ۳-۴-۲۸. ارتباط دانش‌های پسین با دانش‌های پیشین. ۲۹ آسیب‌شناسی. ۳-۵-۳۱. ارتباط معرفت دینی با معارف بیرون دینی. ۳۲ آسیب‌شناسی. ۳-۶-۳۳. تحول معارف بشری غیردینی. ۳۳-۷-۳. تحول معرفت دینی به تبع قبض و بسط معارف بشری. ۳۳ آسیب‌شناسی رکن ششم و هفتم. ۳-۸-۳۴. نسبی بودن معرفت دینی. ۳۵ آسیب‌شناسی. ۳-۹-۳۵. متکامل بودن معرفت بشری و تبعیت معرفت دینی از آن. ۳۶ آسیب‌شناسی. ۳-۱۰-۳۷. عصری بودن معرفت دینی. ۳۸ آسیب‌شناسی. ۴-۳۹. پیامدهای نظریه قبض و بسط.

۲. انتظار بشر از دین و قلمرو دین ۴۱

۴۳ مقدمه. ۴۳. ۱. انتظارات بشر از دین. ۴۵ آسیب‌شناسی. ۲-۴۸. قلمرو دین. ۴۸-۱-۲. دین اقلی و علوم طبیعی و انسانی. ۴۹ آسیب‌شناسی. ۲-۵۰-

۲. دین اقلی و علم کلام. ۵۱ آسیب‌شناسی. ۵۳-۲. دین حداقلی و علم
فقه. ۵۳ آسیب‌شناسی. ۵۵-۴. دین حداقلی و علم اخلاق. ۵۶
آسیب‌شناسی.

۳. نبوت و بسط تجربه نبوی ۵۹

۶۱ مقدمه. ۶۱. ۱. معنای پیامبری. ۶۳. ۲. بسط تجربه درونی پیامبر. ۶۳. ۳.
بسط تجربه بیرونی پیامبر. ۶۴. ۴. نتیجه عملی. ۶۵. ۵. آسیب‌شناسی. ۶۵-۱.
۵. مدلی پیش‌ساخته و ادعایی بدون دلیل. ۶۸-۲. ۵. تعارض با آیات قرآنی.
۷۱-۳. ۵. خلط میان وحی و تجربه دینی. ۷۱. برخی تمایزات وحی و تجربه
دینی. ۷۵-۴. ۵. انتخاب‌گزینشی دین و گامی به سوی سکولاریزاسیون.

۴. جامعه دینی ۷۷

۷۹ مقدمه. ۷۹. ۷۹. تغییر جامعه دینی از جامعه اخلاقی. ۸۱. آسیب‌شناسی.

۵. اندیشه سیاسی و حکومت دینی ۸۹

۹۱ مقدمه. ۹۱. ۱. نظریه حکومت دینی. ۹۱. ۲. دین در عرصه حکومت. ۹۳.
آسیب‌شناسی. ۹۸. ۳. حکومت دینی تحقق‌یافته در جوامع بشری. ۹۸.
آسیب‌شناسی. ۱۰۰. ۴. اسلام و دموکراسی. ۱۰۱. آسیب‌شناسی.

کتابنامه ۱۰۷

فهرست آیات ۱۱۵

نمایه ۱۱۷

نمایه موضوعی ۱۲۱

پیشگفتار

«کانون اندیشه جوان» مؤسسه‌ای فرهنگی است که از سال ۱۳۷۷ تاکنون در جهت تبیین، تبلیغ و ترویج گفتمان انقلاب اسلامی تلاش کرده و به منظور رشد فکری جوانان ۱۶ تا ۲۸ سال فعالیت می‌کند. ارتقا و شکوفاندن باورها و گرایش‌های دینی، معرفتی، فکری و شخصیتی مخاطبان جوان، معرفی الگوهای مطلوب و پاسخ به نیازها و خواسته‌های آنان از برجسته‌ترین اهداف فراروی کانون است. این مؤسسه تلاش می‌کند در عرصه‌های مختلف علوم انسانی از دریچه اسلام ناب به بارخوانی، بررسی، نقد، تولید و بازتولید آرا و اندیشه‌ها بپردازد.

کانون اندیشه جوان برای ارتباط مستمر خود با جوانان و اندیشه‌وران راه‌های زیادی در نظر دارد که عبارتند از: برگزاری نشست‌های گفتمانی و همایش‌ها، ارتباط گسترده با دانشجویان و تشکل‌های دانشجویی، برگزاری مناظره‌ها، میزگردهای متنوع، تولید کلیپ، سایت «باشگاه اندیشه» (به عنوان اولین گفتارنامه مجازی و بانک مقالات مختلف در ساحت مباحث فکری) و....

کتاب اما یکی از بهترین قالب‌های تولیدی در کانون است؛ این یارمهربان با دانایی و خوش‌بینی‌اش سخن‌های فراوانی برای خوانندگانش دارد و همچون چراغی در دستان جوانان پرسشگر و کنجکاو در عصر پرشبهه روزگار ماست. کانون اندیشه جوان در چهار سطح جوان، دانشجو، اندیشه و طلبه کتاب‌هایی را منتشر می‌نماید:

۱. «کتاب جوان» برای مخاطبان جوانی تهیه می‌شود که ۱۵ تا ۱۹ ساله‌اند و دوره متوسطه دوم تحصیلی را سپری کرده‌اند.
 ۲. «کتاب دانشجو» مربوط به جوانان دانش‌پژوه در مقطع کاردانی و کارشناسی است که به‌طور معمول ۱۸ تا ۲۲ سال دارند.
 ۳. «کتاب اندیشه» برای جوانانی نگاشته می‌شود که پویایی فکری خویش را تعالی بخشیده، بر فرازی فراتر از مقطع کارشناسی قدم نهاده و به‌طور معمول کمتر از ۲۸ بهار را تجربه کرده‌اند.
 ۴. «کتاب طلبه» یا جوانانی سخن می‌گوید که سال‌های نخست و سطوح میانی علوم حوزوی را می‌گذرانند.
- قلم کتابی که اکنون پیش روی شماست، برای سطح دانشجو بر این ورق‌ها رمت گرفته است. در این کتاب محقق محترم با قلم روان و جذاب کوشیده است به بررسی و نقد افکار و آرای عبدالکریم سروش در باره دین بپردازد و ذهن مخاطب جوان را بهتر و بیشتر با آن آشنا سازد. به یقین نقدها و پیشنهادهای سازنده مخاطبان ما را در ارتقای علمی اثر و دستیابی به اهداف فراروی مان یاری خواهد کرد.

کانون اندیشه جوان